

GOŃCZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Kupujcie!! Kajety i wszelkie przybory szkol- **Sklep „Gońca“**
ne w największym wyborze poleca: **II Aleja 26.**

Nowe niebezpieczeństwo

W żywotnym interesie państwa i narodu naszego leży, aby na terenie Polski było jak najmniej obcoplemiennych ludności, aby Polskę zamieszkiwały gęste warstwy żywiołu czysto polskiego, przywiązanej i zróżnietego prawie z ideą państwowości polskiej. Skupienie ludności obcoplemiennych na pewnych terenach wytwarza zawsze t. zw. „irredenty“, która zwykle pod ziemią uprawia robotę w kierunku oderwania tych terenów od danego państwa.

Najwięcej też dlatego Polska skwapliwie wykorzystwała ostatnio, obowiązuje ją uchwały Konwencji Wiedeńskiej, wydalając poza granice swego kraju większą liczbę optantów niemieckich, najwięcej jednak z Pomorza, gdzie poważnie obciążali oni liczbę polskiej ludności naszej nadmorskiej dzielnicy. Polska, nie chcąc pozwolić na przyszły rozwój istniejącej już zresztą irredenty pruskiej na Pomorzu, wołała narazić się na wojnę celną z Niemcami, swój organizm gospodarczy wystawiła na szwank, niż zgodzić się na ustępstwa wobec Niemiec w kierunku zaniechania wydalania optantów niemieckich.

Tymczasem okazuje się iż wytrwałość rządu naszego w stosunku do Niemiec silna ręką we wszystkich rokowaniach z Niemcami — mogą być daremne i groźny dla nas żywioł niemiecki, wyprószony z Polski jednymi drzwiami, może wrócić do niej drugimi. Niebezpieczeństwo, którego Polska za wszelką cenę uniknąć chciała, staje znów przed naszymi oczami w całej pełni.

Tą bramą wjazdową przez którą żywioł wrogie Polsce mogą wrócić do nas z powrotem — jest Wolne Miasto Gdańsk.

Wiadomo już powszechnie, że dzisiaj każdy Niemiec z Rzeszy może bez zezwolenia przybyć do Gdańska i pozostać tam jak długo zechce, albowiem przymus uzyskania wiz został pomiędzy Rzeszą a Gdańskiem zniesiony. Również od władz gdańskich zależy czy zechcą one obywatelom Rzeszy Niemieckiej nadać obywatelstwo Wolnego Miasta.

Gdańsk w razie potrzeby może dzie siatkami i setkami fabrykować nowych obywateli gdańskich.

Wiadomo również, że z drugiej strony obywatel Wolnego Miasta Gdańska może przybywać do Polski bez zezwolenia władz polskich, na podstawie jedynie wykazu osobistego. Poza tem może on zamieszkiwać w naszym kraju bez ograniczeń i trudni się bez przeszkód przemysłem, handlem i innemi zajęciami; może też nabywać nieruchomości. W pewnych nawet wypadkach obywatel gdański zajmuje w Polsce więcej uprzywilejowane stanowisko, niż obywatel polski. Przedewszystkiem nie potrzebuje on służyć w wojsku i może bez ograniczeń wyjeżdżać zagranicę.

Niema więc nic łatwiejszego dla tych wyrotowych żywiołów niemieckich, których pozbyliśmy się niedawno, — jak pod postacią obywateli gdańskich wrócić z powrotem do Polski i zacząć tu ponownie na większą skalę uprawiać podziemną; irredentystyczną działalność.

Rząd polski nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności niema absolutnie żadnego wpływu na sprawy nadawania obywatelstwa gdańskiego. Według umowy polsko-gdańskiej z r. 1921 sprawa rozstrzygnięcia wniosków o nadawanie obywatelstwa gdańskiego jest wyłącznie wewnętrzną sprawą Wolnego Miasta.

Tymczasem do władz gdańskich napływają w zastraszającej ilości podania Niemców Rzeszy o nadanie im obywatelstwa gdańskiego. Cel tych masowych podań łatwo można odgadnąć. Rząd niemiecki bowiem widzi interes swego kraju w utrzymaniu jaknajwiększej liczby Niemców w Polsce i w utrzymaniu ze strony tych Niemców ich stanu posiadania.

To też spodziewać się możemy, że rząd niemiecki w skrytości popierał będzie zawsze choćby krętą drogą, prowadzącą jednak do tego celu.

Gdańsk zresztą zawsze wrogo wypisującą się przeciw Polsce, w razie potrzeby by użyje nawet nielegalnych sposobów, aby Niemcom spieszącym do Polski z pochodnią irredenty w ręce, ułatwić wyjazd i zagospodarowanie się w naszym kraju. Skrepowani umową polsko-gdańską, w niedługiej przyszłości ci patrzyć będziemy bezsilnie, jak tysiacy „obywateli gdańskich“ robić będą

w nieuchwytny sposób propagandę na rzecz Niemiec.

Niebezpieczeństwo, jakie nam grozi od strony Gdańska, jest znacznie większe, niż z pozoru sądzić można. Na Kaszubach już się pokazują „obywatele gdańscy“, którzy wśród wiernej dotąd Polsce ludności szerzą zniechęcenie do władz polskich i zwątpienie w lepszą przyszłość Polski.

Rząd nasz wobec tego musi jaknajprędzej znaleźć wyjście z tej sytuacji. Za wszelką cenę uniemożliwić trzeba już zgóry powrót żywiołu niemieckiego do Polski, gdyż późniejsza walka z rozwiniętą już propagandą niemiecką, może być jak wiemy z doświadczenia — znacznie trudniejszą.

Zło, które zakrada się do nas od strony Gdańska, wypełnić musimy już w zarodku, inaczej jeden z filarów, podtrzymujący państwowość polską na Pomorzu może zostać poważnie zachwiejnym.
L. L.

Cziczerein wyjechał z Warszawy do Berlina

Przedtem złożył wizytę Prezydentowi Rzplitej w Spale

Warszawa. — Wczoraj w godzinach przedpołudniowych p. Cziczerein w towarzyszywie posła Kętrzyńskiego, posła Wojkova, p. Wszelackiego i swoje go osobistego sekretarza udał się specjalnym pociągami do Spawy, gdzie złożył wizytę Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Po przybyciu na dworzec skierniewicki, powitał p. Cziczerein osobisty adiutant Prezydenta Rzeczypospolitej poczem udano się natychmiast do pałacu. Pan Prezydent rozmawiał dłuższy czas z p. Cziczereinem, a rozmowa nosiła bardzo serdeczny charakter. Następnie odbyło się śniadanie.

Około godziny trzeciej popołudniu p. Cziczerein powrócił do Warszawy. Z kolei odbyło się w prezydium Rady ministrów śniadanie, wydane przez premiera Grabskiego na cześć gościa. W śniadaniu wzięli udział: premier Grabski, p. Cziczerein, minister Janicki wiceminister skarbu Karśnicki, szef protokołu dyplomatycznego Przędziński, poseł Kętrzyński, dyr. departamentu politycznego M. S. Z. Bader i wyższy urzędnik prezydium Rady ministrów, Angermann. Min. Skrzyński przy był do prezydium Rady ministrów na czarną kawę.

Po co Cziczerein jedzie do Berlina?

Berlin. — Komisarz ludowy Cziczerein spodziewamy jest tutaj jutro w południe. Rząd niemiecki postawił do dyspozycji komisarza specjalny wagon szałonowy, który oczekiwał go będzie na granicy polskiej.

Jutro po południu odbędzie Cziczerein dłuższą rozmowę z ministrem Stresemannem. Jak słychać Cziczerein ma ostrzedz Niemcy, aby nie wstępowały

przędzej do Ligi Narodów, dopóki nie zostanie zniesiony artykuł 16.

Następnie ma Cziczerein zagwarantować Niemcom dalszą współpracę w Rosji, jeżeli Rosja otrzyma kredyt towarowy w wysokości 100 milionów marek. Dalszym punktem obrad będzie sprawa niemiecko-sowieckiego traktatu handlowego, który jeszcze w tym tygodniu ma być podpisany.

Idea związku słowiańskiego

budzi się w Czechach pod wpływem warszawskich rozmów z Ciczereinem

Praga. — Pobyt Cziczerein w Warszawie odbił się żywym echem w tutejszych kołach politycznych, szczególnie wśród nacjonalistów, którzy widzą w tej wizycie krok do utworzenia związku wszechsłowiańskiego.

W łączności z tem, narodowi demokraci i agrarzyści, żądają prowadzenia ogólnosłowiańskiej polityki zagranicznej i potępiają Benesza, domagając się od niego, aby poszedł za przykładem Polski.

„Narodni Politika“ pisze, że zbliżenie polsko-rosyjskie uwalnia Rosję od

monstracyjny pochód, w którym niesiono tablice z napisami: „Niech żyje Rosja“, „Precz z Anglią“, „Niech żyje turecki Mossul“ i t. d. Pogłoski o bliskim zamknięciu Dardanelów stają się coraz bardziej uporczywe.

Obrazy Zjazdu Adwokatów Polskich w Poznaniu.

Poznań. W poniedziałek toczyły się w dalszym ciągu obrady trzeciego zjazdu adwokatów polskich. Obrady odbywały się w auli uniwersytetu poznańskiego.

Obszerny referat na temat kolizji obowiązków zawodowych adwokatów w stosunku do uczuć patriotycznych i chrześcijańskich, wygłosił dr. Godlewski, roztrząsając szeroko — aktualne zagadnienie z punktu widzenia uczuć patriotycznych, przepisów prawnych i zasad konstytucyjnych. Następnie rozpatrywano wnioski mec. Magórskiego z Warszawy i Ślawskiego z Poznania w sprawie wyodrębnienia adwokatów zajętych przy najwyższych instancjach sądowych.

Następnie omawiano wniosek dr. Piechockiego, dotyczący wymogów i kwalifikacji przy dopuszczeniu do adwokatury i ustosunkowaniu liczby adwokatów do potrzeb społeczeństwa.

Z kolei omawiano wniosek dr. Blumenfelda ze Lwowa w sprawie zjednoczenia wszystkich adwokatów w związek adwokatów polskich. Dr. Blumenfeld zaznaczył, że praca adwokata jest nie tylko zawodowym zastępstwem stron lecz jest ważnym czynnikiem pracy społecznej i narodowej. W zakończeniu swego wniosku dr. Blumenfeld na wzywiał adwokatów polskich do uczestniczenia w życiu politycznym, społecznym i ekonomicznym narodu.

Dłuższą dyskusję wywołały wnioski mec. Suligowskiego z Warszawy i Zielewicza ze Lwowa w sprawie przygotowania adwokackiego i w sprawie zjednoczonego ubezpieczenia pracowników adwokackich.

Wszystkie wnioski zostały odesłane do zarządu głównego, celem ostatecznego rozpatrzenia i zdecydowania. Zarząd główny ma powziąć również decyzję co do terminu następnego zjazdu, jaki ma się odbyć w Krakowie.

TELEGRAMY

Przed konferencją ministrów

W miarę zbliżania się terminu konferencji ministrów i prowadzonych rokowań w Paryżu między Briandem a przedstawiścielem Niemiec, uciera się w Genewie przekonanie, że dla uniknięcia rozbiicia konferencji, czego Briand chciałby ko niecznie uniknąć, stara się on uzyskać przedwstępna zgodę Niemiec na najdłuższe punkty, aby je mieć choć w zarysie uzgodnione i pozwalające na dalsze rokowania po „preliminarzach“ w Locarno.

Liga wystąpiła do Mossulu gen. Leidenera.

Genewa. Rada Ligi Narodów postanowiła na poufnym posiedzeniu wystąpić w charakterze swego przedstawiciela estońskiego gen. Leidenera na terytorium Mossulu w celu zbadania angielskich i tureckich skarg, dotyczących naruszenia granic oraz innych zajęć.

Riffeni przed kłeską. Zapowiedz zdołycia Ajdiru i ostrzeliwanie go ze wszystkich stron.

Paryż. Donoszą z Madrytu: Primo de Rivera oświadczył, że dnia 29 br.

